DOPORUČENÉ STANDARDY PRO PRÁCI STŘIHAČE

I. Úvod
II. Odhad časové náročnosti střihu AV díla
III. Specifikace práce autorského střihače
IV. Definice střihových prací
V. Doporučení pro smluvní podmínky
VI. Personální obsazení
VII. Doporučení pro pracovní dobu střihače
VIII. Doporučení pro vztah střihače a zadavatele
IX. Definice střižny
X. Práce na vlastním pracovišti
XI. Služební cesty
XII. Shrnutí pracovního postupu: WORKFLOW

I. Úvod

Smyslem těchto standardů je doporučit vhodné podmínky pro tvůrčí práci střihačů a střihaček (dále jen střihač), které přispívají k celkové kvalitě výsledného AV díla.

Tyto standardy slouží střihačům a producentům/kám (dále jen producent/zadavatel) jako prostředek ke zlepšení komunikace a orientace ve specifikách tvorby střihu AV díla.

Tento dokument je čistě informativní a vzdělávací pomůckou. Asociace respektuje autonomii trhu a smluvní svobodu.

II. Odhad časové náročnosti střihu AV díla

Druh díla	Výsledná stopáž	Min. doba střihu	poznámky
autorský střih	do 10 min.	3 dny	max. stopáž hrubého materiálu 3h.*
	do 30 min.	10 dní	max. stopáž hrubého materiálu 15h.*
	do 60 min.	25 dní	max. stopáž hrubého materiálu 30h.*
	celovečerní hraný film	3 a více měsíců	při pracovním nasazení 20 dnů/měsíc
	celovečerní dokumentární film	5 a více měsíců	při pracovním nasazení 20 dnů/měsíc
	celovečerní animovaný film	3 a více měsíců	při pracovním nasazení 20 dnů/měsíc
publicistika	do 10 min.	2 dny	max. stopáž hrubého materiálu 3h.*
	do 30 min.	6 dní	max. stopáž hrubého materiálu 15h.*

* v případě překročení max. stopáže hrubého materiálu je doporučeno navýšit počet střihových dní odpovídající množství materiálu

III. Specifikace práce autorského střihače

Střihač je tvůrčím členem filmového štábu, který z natočeného materiálu tvoří výslednou střihovou skladbu díla. Vychází ze scénáře a dramaturgické koncepce a ve spolupráci s režií dotváří obrazově-zvukovou, rytmickou a dramatickou kompozici díla, podílí se na jeho obsahovém a tematickém vyznění. Střihač je autorem střihové skladby (autorského díla audio-vizuálně užitého).

Střihač se v praxi setkává především se dvěma druhy projektů:

A) Projekty **s ucelenou literární přípravou** („scripted", většinou hrané formáty).

B) Projekty **bez ucelené literární přípravy** („non-scripted", většinou dokumentární formáty).

Platí, že projekty bez ucelené literární přípravy jsou náročnější a vyžadují delší a intenzivnější zapojení střihače (střihač doplňuje práci scenáristů, dramaturgů apod.).

A.F.S. upozorňuje na přetrvávající nepoměr v plánování projektů s ucelenou literární přípravou (scénářem) oproti projektům, kde literární příprava chybí. Považujeme za nezbytné plánovat pracovní podmínky tak, aby reflektovaly skutečnou náročnost a odpovědnost střihačské profese na konkrétním AV díle.

IV. Definice střihových prací

A) Autorský střih je takový střih, při němž se střihač aktivně a tvůrčím způsobem podílí na střihové skladbě díla; v případě autorského střihu se uzavírá licenční (autorská) smlouva o díle audio-vizuálně užitém.

B) Střih hraného filmu vychází z předem napsaného scénáře, který určuje strukturu, scénosled, dialogy, postavy atd.; střihač tyto prvky dále kreativně dotváří a upravuje do výsledného tvaru dle režijního záměru.

C) Střih dokumentárního filmu je objevný proces. Tvorba dramatické struktury, postav a výrazového stylu probíhá do značné míry až interpretováním natočeného materiálu. Dokumentární film je nejčastěji projektem bez ucelené literární přípravy a proto je harmonogram střihových prací delší než u hrané tvorby, reality show apod..

D) **Střih animovaného filmu** vychází z předem napsaného scénáře, který určuje strukturu, scénosled, dialogy atd., a také z předem navrženého storyboardu, který obsahuje kompletní rozzáběrování jednotlivých scén.
Střihač před samotným zahájením výroby vytváří animatik včetně významotvorné zvukové stopy, případných referenčních záběrů apod..
Po vytvoření finální výtvarné verze záběrů střihač kompletuje jednotlivé scény a pracuje na finálním tvaru animovaného díla.

E) **Publicistikou** se rozumí střih pořadů pro jednorázové TV vysílání, které splňují charakteristiky publicistického žánru, např: vysvětlující komentář, reportér před kamerou, ilustrativní záběry apod.. Předpokládá se, že režisér díla přichází do střižny s kompletním výběrem materiálu a hotovým scénářem; střihač pracuje pouze s výběrkou (ta by neměla přesahovat dvojnásobek výsledné stopáže).

F) **Komerční práce** je střih díla vykonávaná pro obchodní společnosti či jiné podnikatelské subjekty, jejichž účelem je veřejná prezentace, reklama nebo interní komunikace v rámci společnosti.

G) **Asistentské střihové práce** jsou činnosti vykonávané podle potřeby střihače a produkce. Patří sem zejména data management, importy, synchronizace, příprava materiálu pro střih, přepisy, titulkování, zadávání překladů, příprava materiálů pro AI, příprava pracovních projekcí, exporty, vytváření EDL (či dle požadavků postprodukce) pro online, „turnovers" pro VFX, AAF (či dle požadavků zvukové postprodukce) pro zvuk, zálohování projektu, komunikace s koordinátorem/kou postprodukce (dále jen *koordinátor postprodukce*) apod..

H) **Pronájmem střižny** se rozumí poskytnutí pracovního prostoru/pracoviště s odpovídající technikou, legálním softwarem a zázemím nezbytným pro vykonání zadané práce; pronajímatel musí zajistit bezproblémovou funkčnost střižny (viz IX. Definice střižny).

V. Doporučení pro smluvní podmínky

Každá smlouva by měla obsahovat minimálně následující náležitosti:

A) identifikaci smluvních stran (producent a střihač)

B) přesný popis předmětu smlouvy a rozsah sjednané práce

C) termíny zahájení a ukončení projektu, předpokládaný harmonogram včetně předpokládaného počtu střihových dní

D) výši odměny, způsob jejího vyplácení a harmonogram vyplácení záloh

E) ujednání o přesčasových hodinách a práci během státních svátků

F) podmínky, za kterých může kterákoliv ze smluvních stran smlouvu vypovědět

G) způsob uvedení jména střihače v titulcích a propagačních materiálech

H) licenční podmínky

CH) místo výkonu práce

I) určení, která strana zajišťuje pronájem pracoviště, techniky a softwaru nutných k vytvoření díla

VI. Personální obsazení

Odpovědnou osobou za střih projektu je střihač. Se střihačem by mělo být konzultováno personální obsazení pozice pomocných střihačů a asistenta/ky střihu (dále jen *asistent střihu*).

Pokud jsou asistentské práce nebo jejich části prováděny v postprodukčním studiu, je třeba definovat, kdo bude zodpovědný za zbývající asistentské úkoly (viz bod „asistentské střihové práce“). V takovém případě je nutné zajistit koordinátora postprodukce, který zajišťuje produkci a komunikaci mezi jednotlivými pracovišti postprodukce.

Vždy doporučujeme najmout asistenta střihu - střihač se pak může plně soustředit na tvůrčí činnost a kvalitu audiovizuálního díla. Asistence je navíc vhodnou příležitostí pro mentoring nové generace střihačů.

VII. Doporučení pro pracovní dobu střihače

Práce střihače je fyzicky i psychicky náročná činnost. Doporučujeme držet se režimu, který umožní dlouhodobě udržitelnou pracovní činnost a který může předejít zdravotním problémům či syndromu vyhoření.

- Jeden pracovní den trvá 8 hodin (dále jen *standardní den*).
- Jeden pracovní týden trvá 5 pracovních dní (dále jen *standardní týden*).
- Přesčasem se rozumí práce delší než standardní den (nad 8 hodin) nebo práce delší než standardní týden; přesčasy je vhodné honorovat dle individuální domluvy.
- Práci v nadstandardní době by měl střihač mít možnost odmítnout, aniž by tím porušil pracovní smlouvu.
- V případě, že je nutné navýšit počet pracovních dnů nad smluvený rámec (např. z důvodu nevyhovující kvality natočeného materiálu, nadstandardní stopáže natočeného materiálu, nedostatečné literární nebo dramaturgická přípravy, technologických problémů apod.), měl by být uzavřen dodatek ke smlouvě či smlouva nová.
- Do pracovní doby se započítává veškerý čas strávený s administrací daného projektu jako např: pracovní porady štábu, vyřizování korespondence, telefonáty, telekonference apod..
- Do pracovní doby se započítává také čas strávený nad kontrolními projekcemi, kde je vyžadována přítomnost střihače.

VIII. Doporučení pro vztah střihače a zadavatele

1. Strana vykonavatele (střihač):

A) Střihač je povinen vykonávat zadanou práci v dohodnutém čase a termínech.
B) Střihač je povinen vykonávat práci v požadované kvalitě a v součinnosti se zadavatelem a režisérem/kou.
C) Není-li střihač schopen z jakýchkoli důvodů dokončit práci v zadaném termínu a nebo v rámci standardní pracovní doby, je povinen o tom okamžitě informovat zadavatele.
D) Nemůže-li střihač dokončit práci z důvodů vyšší moci, nebo jiných vážných osobních důvodů (např. nemoc), je povinen o tom okamžitě informovat zadavatele. Střihači by měla náležet odměna dle podílu odvedené práce.
E) Pracuje-li střihač na vlastním zařízení, měl by po každé pracovní frekvenci zálohovat střihový projekt (.AVB, .drp, .fcpbundle apod.) na cloudové nebo externí úložiště, aby bylo možné v případě nutnosti projekt obnovit. V případě ztráty nebo poškození projektu je střihač povinen obnovit střihovou sekvenci bez nároku na honorář.
F) Střihač by měl mít právo zvolit si profesionální střihový software (např. Avid Media Composer, DaVinci Resolve apod.) dle technologických a tvůrčích specifik daného projektu.
G) Střihači by mělo být umožněno odstoupit z projektu, je-li tato práce v rozporu s jeho morálním přesvědčením nebo náboženským vyznáním; v takovém případě je ohodnocen poměrně dle dosud odvedené práce.

2. Strana zadavatele (producent):

A) Zadavatel má právo se účastnit střihových frekvencí a dohlížet na činnost střihače.
B) Zadavatel organizuje součinnost mezi střihačem a režisérem či dalšími členy štábu.
C) Zadavatel organizuje a zodpovídá za transport médií (harddisků apod.) mezi pracovišti.
D) Zadavatel zajišťuje pomocnou pracovní sílu pro střihače, jako je asistent střihu, koordinátor postprodukce apod.
E) Zadavatel by měl být povinen zajistit střihači a asistentovi střihu přístup k dokumentům, které jsou nezbytné pro výkon práce (scénář, script, camera report, sound report, přepisy výpovědí apod.).
F) Zadavatel by měl být povinen zajistit pracovní prostor/střižnu a její dostupnost a funkčnost; rovněž by měl být povinen zajistit odpovídající pracovní prostředí a technologii (viz Definice střižny).

Pokud střihač disponuje vlastní střižnou, mohou se smluvní strany dohodnout na provedení práce v ní.

G) Zadavatel by měl střihače přizvat k přípravě postprodukční technologie a workflow. Ve výjimečných případech, kdy střihač vstupuje do technologicky již připraveného projektu, by měl být zadavatelem o postprodukčním workflow a technologii podrobně informován.

H) Data management, exporty, importy, konverze apod. jsou považovány za činnost v rámci pracovní doby a náleží asistentovi střihu, není-li ujednáno jinak.

CH) Střižna není zálohovací jednotkou; datové zálohy zdrojového materiálu jsou povinností produkce. V případě, že dojde ke ztrátě zdrojových dat ve střižně, měl by zadavatel poskytnout záložní data pro obnovení projektu.

IX. Definice střižny

Definice střižny pro pronajímatele/poskytovatele střižny:

A) **Střižna** je pracovní prostor určený výhradně k pracovní činnosti (dále jen *pracoviště*). Pracoviště musí odpovídat běžným zdravotním a hygienickým normám pro práci v kancelářských prostorech (místnost o rozměru minimálně 10 m², kvalitní ergonomické židle, dostatečně vysoký stůl, monitory ve správné vzdálenosti a s nastavitelnou výškou apod.)

Každý střihač by měl mít k dispozici samostatnou, zvukově izolovanou a odvětranou místnost s oknem a možností zatemnění. Střihač nesdílí stejný střihový systém a pracoviště s asistentem střihu. Pro asistenta střihu by měl být k dispozici vlastní střihový systém a vyhrazené pracoviště.

Pracoviště by mělo mít následující technické vybavení:

- Legální profesionální střihový software (např. Avid Media Composer, Final Cut Pro X, Adobe Premiere Pro, DaVinci Resolve apod.).
- Dostatečně výkonný počítač pro plynulou práci s daným materiálem.
- Dostatečně velký datový prostor pro práci s projektem.
- 2 monitory v minimálním rozlišení Full HD + 1 klientský monitor v minimálním rozlišení Full HD.
- Audio soustavu s dostatečným výkonem a mixážní pult nebo externí ovladač hlasitosti.

B) technické příslušenství pracoviště

Pracoviště by mělo být vybaveno vhodným zázemím, jako čistými toaletami, přístupem k pitné vodě, kuchyňkou s lednicí a mikrovlnou troubou, Wi-Fi nebo jiného připojení k internetu.

X. Práce na vlastním pracovišti

Práce na vlastním pracovišti přináší náklady, které by měly být smluvně ošetřeny a zohledněny při vyjednávání ohledně pronájmu střižny.

Mezi náklady patří:

- pronájem pracovních prostorů a spotřeba energií
- pronájem techniky a legálního software
- nákup nebo pronájem pracovních úložišť
- Použití přidružených technologií, jako jsou nástroje pro sdílení videí (vimeo, frame.io), nástroje umělé inteligence apod.
- Náklady na občerstvení spojené s pobytem členů štábu ve střižně

Pokud má střihač/ka dispozici vlastní střižnu, doporučujeme produkci stříhat právě tam. Tvůrce má k dispozici hlavní i sekundární softwary, ruchové banky atd.., se kterými je zvyklý pracovat, což přispívá k plynulé práci na projektu.

XI. Služební cesty

V případě služební cesty mimo oblast bydliště či do zahraničí by měl mít střihač zajištěno:

- Honorování cestovních dnů.
- Proplacení cestovních nákladů.
- Ubytování.
- Diety.
- Pojištění vybavení.

Pracoviště na místě by mělo splňovat stejné standardy (viz Definice střižny).

XII. Shrnutí pracovního postupu z pozice střihače

(podrobný popis v dokumentu: *A.F.S. PRAKTICKÁ DOPORUČENÍ PRO STŘIHAČE*)

A) FÁZE STŘIHU PROJEKTU: pro DISTRIBUČNÍ FILM

Preprodukce – čtení scénáře, připomínkování scénáře, technické a explikační schůzky, příprava workflow
Příprava projektu – asistentské práce, komunikace s postprodukčním studiem
Denní práce - seznámení se s materiálem – poznámky se zapojením režiséra/rky
Hrubý střih – se zapojením režiséra/rky, konzultace s dramaturgyní/dramaturgem
První střih – zapojení zadavatele, zapojení hudební skladatele/ky
Druhý střih – zapracování poznámek zadavatele
Další verze střihů - zapracování poznámek zadavatel
Finální střih / picture lock – dokončení střihu a předání projektu k dalším pracím

B) FÁZE STŘIHU PROJEKTU: pro TELEVIZNÍ STŘIH

Preprodukce – čtení scénáře, připomínkování scénáře, explikační a technologické schůzky, příprava workflow
Příprava projektu – asistentské práce, komunikace s postprodukčním studiem
Denní práce - seznámení se s materiálem – poznámky.
Hrubý střih – spolupráce s režií a dramaturgií
První střih – spolupráce s režií a dramaturgií
Druhý střih – práce s hudbou, zaslání projektu zadavateli
Třetí střih – zohlednění připomínek zadavatele, zaslání zadavateli ke schválení
Finální střih / picture lock – dokončení střihu a předání projektu k dalším pracím

další práce nad rámec picture lock jsou považovány za práce navíc (výměna hudby, předělávání střihů, zvuků apod.)

C) FÁZE STŘIHU PROJEKTU: pro TELEVIZE, externí produkce

Preprodukce – čtení scénáře, připomínkování scénáře, explikační a technologické schůzky, příprava workflow
Příprava projektu – asistentské práce, komunikace s postprodukčním studiem
Denní práce - seznámení se s materiálem – poznámky.
Hrubý střih – konzultace s režisérem a dramaturgyní/dramaturgem
První střih – zapojení producenta/producentky

Druhý střih – práce s hudbou, zaslání projektu zadavateli
Třetí střih – zohlednění připomínek zadavatele, zaslání zadavateli k schválení
Čtvrtý střih - zohlednění posledních připomínek zadavatele
Finální střih / picture lock – dokončení střihu a předání projektu k dalším pracím

další práce nad rámec picture lock jsou považovány za práce navíc

Poznámka: Hudební dramaturgie není běžnou součástí práce střihače. Pokud producent vyžaduje offline střih s nasazenou hudbou, je nutné tento požadavek zohlednit ve výrobním rozpočtu a harmonogramu.